

Hevonen luo hyvinvointia

> MAHDOLLISTA HURAHTAMINEN HEVOSIIN – SAAT ELINVOIMAA JA KELPO YHTEISKUNNAN JÄSENEEN

Hevosala on keskellä aktiivista muutosta. Alan vaikutukset ja mahdollisuudet ulottuvat jo nyt hevosten kanssa kosketuksissa olevalle yli 600 000 tekijälle ja harrastajalle, Tulevaisuudessa hevosen positiivinen vaikutus mm. luontomatkailun, hyvinvoinnin tuottamisen ja terapiatoiminnan myötä voi kasvaa merkittävästi, kun pidämme nyt huolta alan edellytyksistä.

Hevonen antaa digitalisoituvassa ajassa fyysisiä elämyksiä ja tunnetta. Hevosen ja ihmisen välinen vuorovaikutus vahvistaa mm. tunne- ja työelämätaitoja, itsetuntoa ja elämänhallintaa. Hevonen tuo luonnostaan yhdenvertaisuutta: se kohtaa ihmisen ikään, sukupuoleen, ihonväriin, uskontoon tai muuhun ominaisuuteen katsomatta.

Työtä ja elinvoimaa alueille, joilla sitä on muuten vaikea löytää

Alan yrityksiä arvioidaan olevan Suomessa noin 3 000 ja noin 17 % yritystoiminnasta sijoittuu maaseudulle. Suomessa hevosalan työllistävä vaikutus on peräti 6 000 – 7 000 henkilötyövuotta. Ala tarjoaa työtä noin 15 000 ihmiselle koko- ja osa-aikaisesti, mikä on samaa kokoluokkaa Lapin matkailun kanssa.

Kestävä hevostalous ylläpitää luonnon monimuotoisuutta ainutlaatuinen alkuperäisrotumme suomenhevonen kärkenään, ja kannattelee kotimaista alkutuotantoa merkittäväällä, lähes 2 euroa / päivä / hevonen, kulutuksella.

HEVOSALAN POSITIIVINEN MUUTOS MAHDOLLISTUU, KUN:

1. Turvaamme edellytykset hevoselinkeinolle, -harrastukselle, -yhteisöille ja -urheilulle: pitkäjänteinen ja kannustava rahoitus
2. Mahdollistamme elinvoimaisen alan yrittäjyyden ja innovaatiot: kannattavan ja kehittyvän toiminnan edellytyksistä on pidettävä huolta kustannusten noustessa
3. Tunnistamme hevosen merkityksen yhteiskunnassa: hevonen on maaseudun ja kaupungin yhdistäjä, liikuttaja ja kuntouttaja, vetovoimatekijä, luontoarvojen ja hyvinvoinnin edistäjä.

Totopelien kautta tuloa valtiolle yli **60** milj. € vuosittain

Alan liikevaihto jopa **miljardi** euroa

Pelkästään ravihevosten omistajien investointi alaan vuosittain yli **160** milj. €

Hevonen liikuttaa **150 000** ratsastuksen harrastajaa

75 000 hevosta, joista **20 000** kansallisrotuamme suomenhevosta

600 000 suomalaista, joita hevonen koskettaa

15 000 työpaikkaa

Hevosalan tapahtumissa yli **800 000** katsojaa vuosittain, jopa **10** miljoonan aluetaloudellinen vaikutus/tapahtuma

46 miljoonalla eurolla rehuja ja työtä suomalaiselle viljelijälle

Ravialan arvonnävero- ja verotuloja **30 – 40** milj. € vuodessa

3 000 syntyvää varsaa vuosittain / näistä **1 000** suomenhevosta

TURVATAAN EDELLYTYKSET HEVOSHARRASTUKSELLE, -YHTEISÖILLE JA -URHEILULLE: PITKÄJÄNTEINEN JA KANNUSTAVA RAHOITUS

Veikkauksen kautta totopelit tulouttavat valtiolle yli 60 miljoonaa vuosittain. Arpajaisveron ja kulujen jälkeen hevosalan rahoitus on tästä MMM:n kautta noin 40 me, joka budjetoidaan ravikilpailuiden palkintoihin, radoille ja niiden investointeihin, keskusjärjestölle, hevosjalostusliitoille sekä lääkeainevalvontaan. Rahoitus kohdentuu laajasti koko elinkeinoon vaikuttaen niin aluetalouteen kuin yritystoimintaan.

Hevosalan rahoituksen perusta uudistuu, kun kytkös rahapelaamisen tuottoihin puretaan vuodesta 2024 alkaen. Rahoitusjärjestelmän uudistamisessa viitataan vahvasti uudistuksen perusteisiin turvata rahapelien tuotolla toimineille avustuksensaajille ennustettava, vakaa ja edunsaajien autonomian turvaava riittävä rahoitus ja keventää rahoitukseen liittyvää byrokratiaa. Tätä tavoitetta pidämme erittäin tärkeänä ja sen toteutumisesta tulee pitää kiinni.

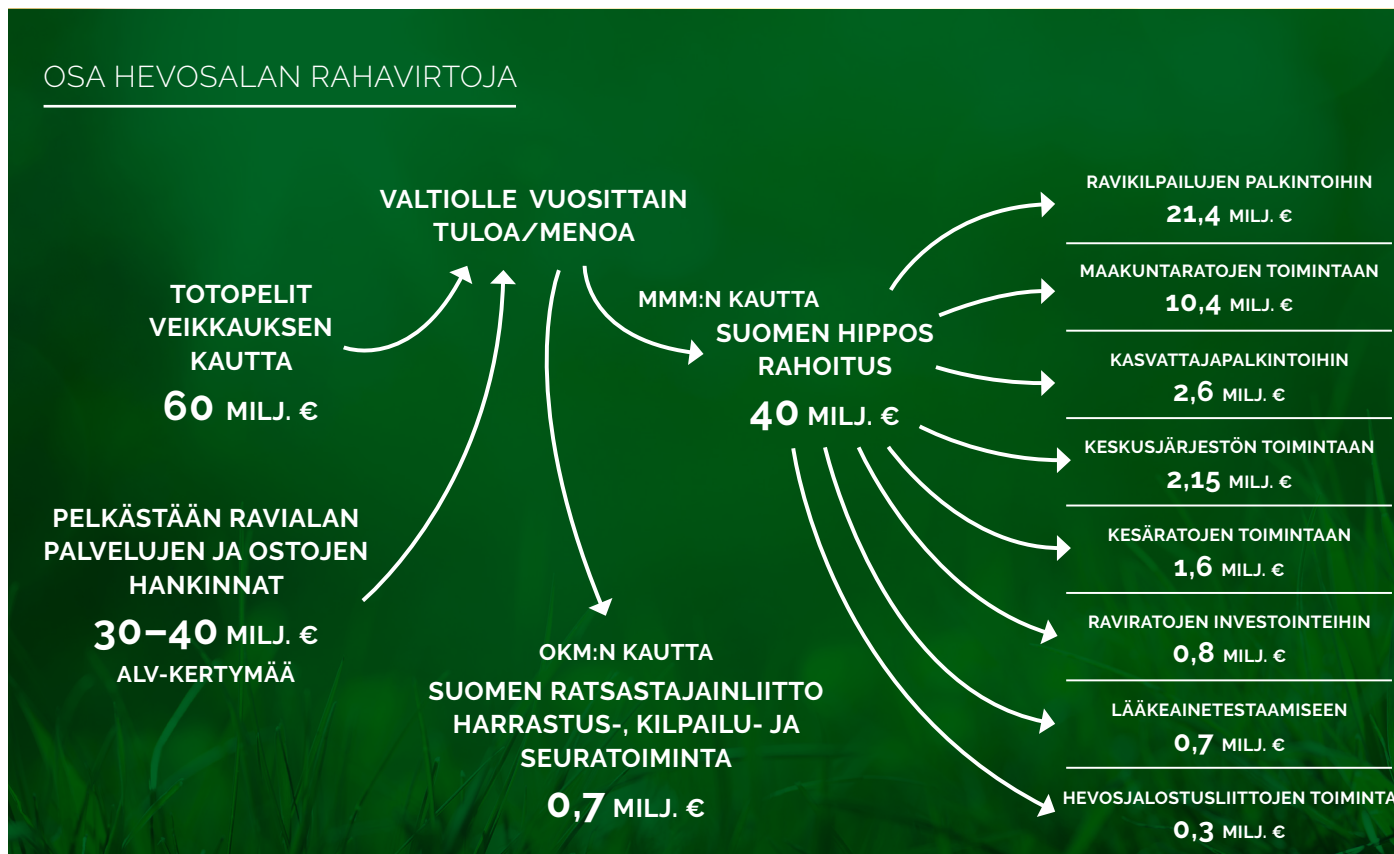
Kustannustilanne on useilla toimialoilla, myös hevosallalla, muuttunut merkittävästi vuoden 2022 alussa. Nykyisestä rahoitustasosta kiinni pitäminen

on kustannusten noustessa välttämätöntä, jotta edellytykset toiminnalle ja sen kehittämislle säilyvät pienikatteisella alalla.

Jo pelkästään ravihevosen valmennuksesta, ruokinasta ja erilaisten palveluiden ostoista muodostuu noin 200 m€ liikevaihto, josta kertyy 30–40 m€ arvonlisäverotuottoja. Palkintorahat koostuvat palkintotuen lisäksi kasvattajilta ja omistajilta kerätyistä osallistumismaksuista ja osin raviratojen itsensä rahoittamista palkinnoista.

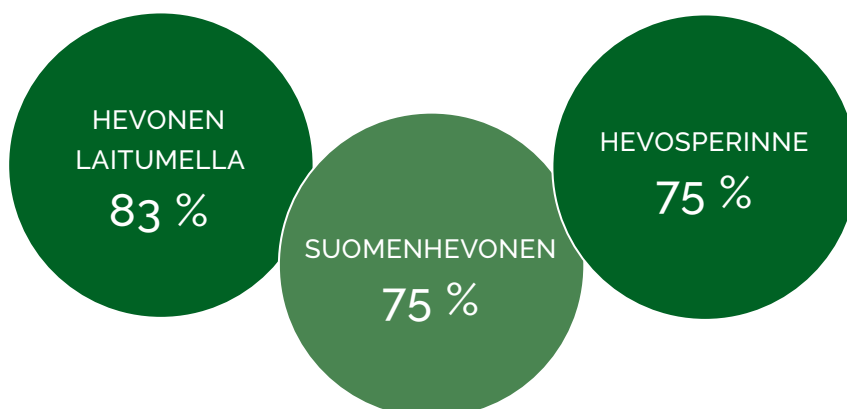
Liikuntaa rahoitetaan jatkossa yleisistä budjettivaroista, siis lähinnä verovaroin. Maa- ja metsätalousministeriön rahoituksen lisäksi ratsastusta tuetaan opetus- ja kulttuuriministeriön liikunnan ja urheilun määrärahoista n. 0,7 m€. Tämä osaltaan mahdollistaa harrastus-, kilpailu-, ja seuratoimintaa ratsastuksen eri lajeissa.

Yhteiskunnallinen peruste hevosalan järjestöjen rahoitukselle on uudessakin rahoitusmallissa vahva.

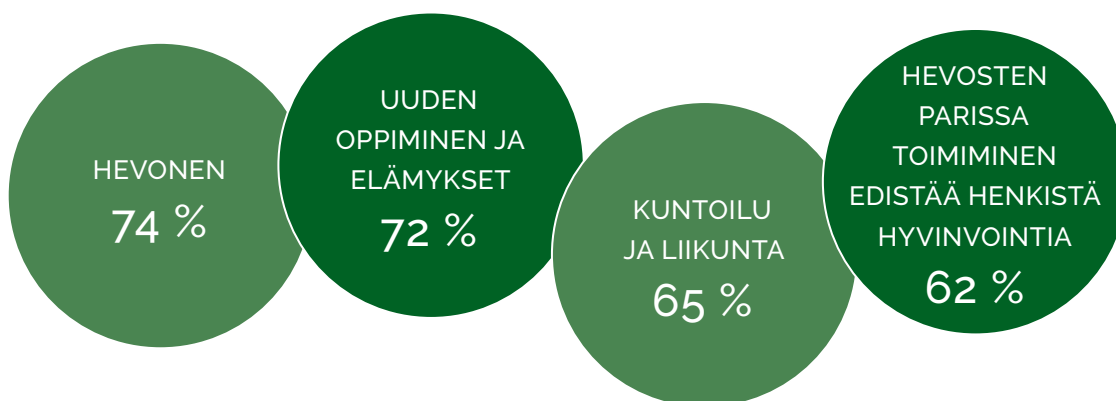

HEVOSALAN MIELIKUVAT -KYSELYSSÄ HAASTATELTIIN TÄYSI-IKÄISIÄ SUOMALAISIA, (N=3 055, SUOMEN GALLUP ELINTARVIKETIETO 2017)

ERITTÄIN TAI JOKSEENKIN MYÖNTEINEN MIELIKUVA:

HEVOSISSA JA/TAI HEVOSHARRASTAMISESSA KIINNOSTAA (HARRASTAJAT, N=1 152):

KONKREETTISIA EHDOTUKSIA:

- > Turvataan MMM:n budjetissa raviurheilun ja hevoskasvatuksen rahoitus. Rahoituksen tulee olla pitkäjänteistä ja ennakoitavaa, jotta investoinnit sekä tarvittavaan infraan että hevosenomistamiseen ovat mahdollista.
- > Turvataan OKM:n budjetissa liikunnallisen elämäntavan, liikuntajärjestöjen ja huippu-urheilun rahoitus. Ratsastuksen, hevostoiminnan, liikunnan ja urheilun positiiviset, ennaltaehkäisevät ja kuntouttavat vaikutukset ovat yhteiskunnan kannalta merkittävät. Hyvinvointia lisäävä ja syrjäytymistä ehkäisevä toiminta tuo yhteiskunnalle merkittäviä pitkän aikavälin säästöjä.
- > Huomioidaan liikuntapaikkarakentamisen tukemisessa aiempaa paremmin yksityisyrittäjyyteen perustuva liikuntapalvelujen tuottaminen, esimerkiksi ratsastusmaneesien investoinnit ja korjausrakentaminen.
- > Lisätään yksityistä rahoitusta liikunnan ja urheilun kansalaistoiminnalle säätämällä lahjoitusvähennys näihin kohdistuvista lahjoituksista. Varmistetaan hyvät kannustimet vapaaehtoistyölle.

MAHDOLLISTETAAN ELINVOIMAISEN ALAN YRITTÄJYYDEN JA INNOVAATIOIDEN KANNATTAVAN JA KEHITTYVÄN TOIMINNAN EDELLYTYKSISTÄ ON PIDETTÄVÄ HUOLTA KUSTANNUSTEN NOUSTESSA

Hevosten hyvinvoinnin varmistaminen vaatii ammattitaitoa ja osaamista – ja sitä kasvatetaan ajanmukaisesti kehittyvän ja riittävästi vaihtoehtoja tarjoavan koulutuksen kautta. Jotta osaajat myös viihtyvät työssään, tulee hevoselinkeinon harjoittamisen olla Suomessa mahdollista niin, että työstä voi maksaa riittävä palkkaa ja yrittämisellä voi tulla jatkossakin toimeen. Kun koulutuksen ja työn perusteet on kunnossa, hevonen työllistää sellaisillakin alueilla, joissa työllistyminen voi muutoin olla vaikeaa.

Hevostalous on merkittävä maatalouden sivuelinkeino, mutta osalle maataloista myös päätuotantosuunta. Erilaiset palvelutoiminnot, elämys-, matkailu- ja täysihoidopalvelut ovat lisääntyneet maaseudulla. Myös hevosiin liitetty kuntoutus- ja hyvinvointipalvelut ovat kasvaneet. Hevosalan kehittyminen perustuu laadukkaalle ja kehittyvälle kotimaiselle kasvatukselle. On tärkeää, että hevos-

kasvatus nähdään tasavertaisena ja kannattavana tuotantosuuntana muiden joukossa.

Hevosten kasvattaminen Suomessa ja kotimaassa kasvatetun hevosen omistaminen ovat ekologisesti, taloudellisesti ja kulttuurillisesti vastuullisia valintoja. Suomessa syntyneen hevosen taustat tunnetaan: se on kasvatettu, rekisteröity ja lääkitty vastuullisesti ja viranomaisen ohjeita noudattaen. Maanomistajille palveluiden ja rehujen ostot sekä pelto- ja niitylaidunten vuokraaminen tuovat liiketoimintamahdollisuuksia.

Alueet hyötyvät niin verotuloista kuin vireästä toiminnasta. Hevosalan tapahtumat voivat tuoda paikkakunnille suuriakin rahasummia. Esimerkiksi Kuninkuusravien on todettu jättävän tapahtuman lähiseudulle jopa 8–15 miljoonan ja Helsinki International Horse Shown Helsinkiin 10–13 miljoonan euron tulot.

KONKREETTISIA EHDOTUKSIA:

- > Huomioidaan hevosalan yrittäjät ja kehittäjät tasavertaisesti yritysten ja maaseudun kehittämis- ja investointitukien hakumahdollisuuksissa, huomioidaan tuissa vihreä siirtymä sekä kestävä toiminta ml. hevosten hyvinvointi, energia- ja kuljetusratkaisut, digitaalisuus sekä tekniikan ja uusien palvelujen mahdollisuudet.
- > Uusi EU-direktiivimuutos mahdollistaa kansallisella tasolla hevosalaan liittyvät palvelut alempaan verokantaan – huomioidaan tämä arvonlisäverolain kansallisen lainsäädännön implementoinnissa.
- > Vahvistetaan hevosalan toisen asteen oppilaitosten rahoitusta ja asemaa – alalla on jo nyt työvoimapula.
- > Huomioidaan hevosavusteisen toiminnan opinnot osana sosiaali- ja terveystieteiden sekä kasvatustieteiden koulutusjärjestelmää esim. yksilöllisten opintopolkujen kautta.
- > Luodaan monipuolisia ja poikkitieteellisiä ammattikorkeakoulu- ja yliopistotutkintoihin johtavia opintopolkuja. Mahdollisuus hevosalan opintoihin ammattikorkeakouluissa ja yliopistoissa biotaloudessa, liiketaloudessa, maa- ja metsätaloudessa, etologiassa.
- > Lisätään ja vahvistetaan eläinlääkärikoulutusta: eläinlääkäreiden perus- ja erikoistumisopetuksessa hevosiin kohdistuvan opetuksen on oltava tasokasta ja määrältään riittävä, jotta mm. virkaeläinlääkäreiden hevososaaminen ja klinikkaeläinlääkäreiden määrä voidaan turvata.
- > Huomioidaan hevosalaan liittyvän tutkimuksen rahoitustarpeet eri ministeriöiden hallinnonaloilla. Säilytetään ja kehitetään Luonnonvarakeskuksen hevostutkimusta ja sen yhteydessä tapahtuvaa suomenhevoskasvatusta, joka on kiinteästi kytketty eläinlääkäreiden sekä avustavan henkilökunnan hevosten reproduktiokoulutukseen.

TUNNISTETAAN HEVOSEN MERKITYS YHTEISKUNNASSA. HEVONEN ON MAASEUDUN JA KAUPUNGIN YHDISTÄJÄ, LIIKUTTAJA JA KUNTOUTTAJA, VETOVOIMATEKIJÄ JA LUONTOARVOJEN JA HYVINVOINNIN EDISTÄJÄ.

Mahdollista hurahtaminen hevosiin – saat kelpo yhteiskunnan jäsenen! Koululaiskyselyissä hevosharrastus on toivotuimpien harrastusten joukossa vuosi toisensa jälkeen. Koordinaatiossa tulee vastata koululaisten toiveeseen: hevosharrastus ravikoulusta ratsastukseen on hyvin liitettävissä myös esimerkiksi harrastamisen Suomen malliin. Hevosalan yritystoiminta elävöittää kaupunkikuvaa ja monipuolistaa palvelutarjontaa. Se tarjoaa lapsille ja nuorille turvallisen ja kasvattavan ympäristön. Ratsastuksen harrastajista yli puolet on aikuisia naisia, jotka ovat ostovoimaisia kuluttajia. Tallien helppo saavutettavuus ja hyvät liikenneyhteydet mahdollistavat lasten ja nuorten harrastustoiminnan.

Hevosen ja ihmisen välinen vuorovaikutus vahvistaa mm. tunnetaitoja, itsetuntoa ja elämänhallintaa. Hevosihminen kantaa vastuunsa myös osana yhteiskuntaa: osoittipa ruotsalainen tutkimus jo vuonna 2005, että hevostytöjen sosiaaliset ja kulttuuriset

voimavarat, itsenäisyys, tavoitteellisuus ja itseluottamus kasvoivat merkittävästi tallilla.

Suomalainen hevosurheilu ja hevosharrastukset ovat eettisesti ja eläinsuojelullisesti kestäviä. Suomalainen hevosurheiluosaaminen on korkeatasoista ja kansainvälisesti tunnettua, ja kilpailuissa hevosen hyvinvointi on erityisessä keskiössä ja tarkasti valvottua. Hevosen hyvinvointitutkimuksiin panostetaan ja kilpailusääntöjä päivitetään tuorein hyvinvointitutkimus kärrä. Suomen Hippos on ensimmäisenä ravijärjestönä maailmassa mahdollistanut kilpailevien ravihevosten suuterveystutkimuksen.

Suomenhevonen on suomalainen uniikki alkuperäisrotu ja osa elävää kulttuuria. Ainutlaatuinen suomenhevonen on säilyttämisen arvoinen maailmassa, jossa luonnon monimuotoisuus ja lajikato on tosiasia. Suomenhevosen säilyminen ja elinvoimaisuus tänä päivänä on pitkälti raviurheilun ansiota.

KONKREETTISIA EHDOTUKSIA:

- > Laajennetaan harrastamisen Suomen malli kaikkiin kuntiin tavoittamaan koko ikäluokka ja kasvatetaan sen rahoitusta samassa suhteessa. Kehitetään harrastamisen Suomen malliin mahdollistavia polkuja liikuntaharrastamiseen, seuratoimintaan ja urheiluyläkouluihin. Kehitetään vaihtoehtoja myös tavoitteellisempaan harrastamiseen. Edistetään yritysten roolia harrastamisen mallin palveluntuottajana.
- > Lisätään koulupäiviin tunti lisää liikuntaa. Harrastamisen Suomen mallissa monipuoliset hevosharrastusmahdollisuudet on oltava mukana eri vaiheissa kuntien koordinaatiossa.
- > Kaavoituksessa ja maankäytössä huomioidaan hevosharrastaminen ja -urheilu, jotta yritys-, tapahtuma- ja kilpailutoiminta on mahdollista lähellä asutusta julkisten kulkuyhteyksien varrella. Hevosurheilualueet voivat toimia monikäyttöisinä tapahtuma-areenoina, osana lähiliikuntapaikkoja ja ulkoilureitistöjä sekä viheralueita. Mahdollistetaan hevosurheilualueisiin liittyvät investoinnit.
- > Mahdollistetaan hevosavusteisten palvelujen vakiinnuttaminen valtakunnallisesti saatavaksi vaihtoehdoksi sosiaali- ja terveystieteisiin tutkimus-, kehittämis- ja pilottihankkeiden avulla. Otetaan sote-uudistuksessa hevosavusteisten palvelujen tarjoamat mahdollisuudet huomioon esimerkiksi sujuvoittamalla näiden palveluiden hankintaa ja lisäämällä asiakkaan valinnanmahdollisuuksia. Huomioidaan hevosavusteinen kuntoutus tukimuotojen rahoituksessa. Täydennetään Käypä hoito -suosituksia ja muita ohjaavia rakenteita hevosavusteisen kuntoutuksen menetelmillä.
- > Edistetään monipaikkaista työntekoa, asumista ja opiskelua, mikä hyödyttää myös hevosalaan liittyvää liikunta-, harrastus- ja yritystoimintaa.

Lähteet

- Eläinavusteinen psykososiaalinen kuntoutus. Lääketieteellinen Aikakauskirja Duodecim 2021;137(17):1775–80. Elina Vehmasto ja Maija Lipponen. <https://www.duodecimlehti.fi/duo16383>
- Eläinavusteisuus vastuullisesti käyttöön hyvinvointialueiden ja kuntien palveluihin. Luke Policy Brief 3/2022. Lipponen, M.; Vehmasto, E.; Lilja, T.; Raussi, S.; Kauppinen, T.; Niemi, J.; Ovaska, U. Luonnonvarakeskus 2022. <http://urn.fi/URN:ISBN:978-952-380-448-7>
- Helsinki Horse Show Jumps Green -ympäristöohjelma. 2019. <https://helsinkihorseshow.fi/tapahtumainfo/vastuullisuus/>
- Hevosalasta alueittain ja kunnittain. Hippolis – hevosalan osaamiskeskus ry. 2021. <https://www.hippolis.fi/kuntavaalit/>
- Hevosala työllistää tuhansia suomalaisia – Islannista ja Ranskasta mallia kasvulle? Markku Saastamoinen, Luonnonvarakeskus. 2.3.2022. <https://www.biotalous.fi/hevosala-tyollistaa-tuhansia-suomalaisia-islannista-ja-ranskasta-mallia-kasvulle/>
- Hevonen ja kunta – rajapintoja. Hippolis – hevosalan osaamiskeskus ry. 2014. Laitinen, A. & Mäki-Tuuri, S. (toim.) <https://www.hippolis.fi/hevoset-ja-kunta-rajapintoja/>
- Hyvinvoinnin, terveyden ja turvallisuuden edistäminen 2030: Toimeenpanosuunnitelma. Valtioneuvosto 22.04.2021. <https://julkaisut.valtioneuvosto.fi/handle/10024/163021>
- Koululaiskyselyt harrastamisesta. OKM 2021. <https://okm.fi/koululaiskyselyt-harrastamisesta>
- Kuninkuusravit: Vastuullisuus. 2022. <https://www.kuninkuusravit.fi/vastuullisuus/>
- Liikunnan ja urheilun tasa-arvo Suomessa 2021. OKM 11.2.2022. <https://okm.fi/julkaisu?pubid=URN:ISBN:978-952-263-798-7>
- Liikuntapolitiittinen selonteko. OKM 2018. <https://okm.fi/-/valtioneuvosto-antoi-selonteon-liikuntapolitiikasta>
- Luontolähtöiset menetelmät osaksi hyvinvoinnin edistämistä ja sote-palveluja. Aloite Sosiaali- ja terveysministeriölle. Green Care Finland ja Maaseutupolitiikan neuvoston HYMY- ja TUUMA-verkostot (Työn ja yrittäjyyden uudet mahdollisuudet maaseudulla, Hyvän elämän edellytysten varmistaminen maaseutualueilla). 2022. <https://www.gcf Finland.fi/tiedostopankki/968/STM-Aloite-Luontolahtoisien-menetelmien-kehittaminen25012022.pdf>
- Neuvoston direktiivi (EU) 2022/542, Liite, kohta 5. <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/FI/TXT/PDF/?uri=CELEX:32022L0542&from=RO>
- Olympiakomitea. Liikuntayhteisön pelikirja. 2022. <https://www.olympiakomitea.fi/uploads/sites/1/2022/04/ad968cd7-paivitetty-pelikirja-2022.pdf>
- Raviurheilun ja hevoskasvatuksen vastuullisuusohjelma. 2022. Suomen Hippos ry. <https://www.hippos.fi/vastuullisuus/raviurheilun-ja-hevoskasvatuksen-vastuullisuusohjelma/>
- Suomen Ratsastajainliiton Vastuullisuusohjelma ja talleille suunnattu yritysvastuuohjelma. 2022. <https://www.ratsastus.fi/srl/vastuullisuustyö/>
- Uudistuva Hevostalous -artikkelikokoelma. 2018. HAMK. Pussinen, S. (toim.) https://www.theseus.fi/bitstream/handle/10024/154076/Uudistuva_hevostalous_e-julkaisu.pdf
- Which identity do girls create in the stable?, Doctorate student Lena Forsberg & professor Ulla Tebelius, Luleå tekniska universitet. <https://www.diva-portal.org/smash/get/diva2:1008498/FULLTEXT01.pdf>